

FOTO: DREAMSTIME

dens Marked (norsk spesialist på kortreist mat) at 18% av deres omsetning er økologiske produkter, men at de ønsker å øke andelen.

Norge langt bak

Av nordmannens gjennomsnittlige årsutgifter på 23.350 kroner til mat og drikke (SSB/2012) utgjorde andelen som gikk til økologiske produkter bare ca. 1,5%, eller nærmere bestemt 340 kroner (42 euro iflg. FiBL-Forschungsinstitut für biologischen Landbau Sveits/Tyskland/Østerrike).

Med en slik andel økologisk forbruk ligger Norge langt nede på den europeiske listen (Jfr. tabell.) Sveits og Danmark har 4–5 ganger og Sverige mer enn 2 ganger så høyt forbruk pr. innbygger.

Det økologiske landbruket i Norge er da også svært lite. Iflg. VKM var det 2.590 norske gårdsbruk som drev med økologisk landbruk i 2012. Dette er en økning på ca. 12% i forhold til 2002, men andre kilder viser at det faktisk er en nedgang fra 2009. Bare 5,1% av jordbruksarealet brukes i økologisk drift.

Økologisk mat opptar mye mer plass i norske medier enn de beskjedne tallene skulle tilsi. Dette skyldes nok fokuseringen på mat og helse generelt, og ikke minst den økende kritikk mot det konvensjonelle jordbruket fra velartikulerte og stridbare debattanter.

Forsvarerne av konvensjonelt jordbruk hevder på sin side at kritikken fra økologiforkjemperne er usak-

lig og ensidig, at økologisk mat er latterlig dyr og er en motesak forbeholdt et fåtall velstående i vestlige land, samt at konvensjonell mat som følge av Matloven med tilknyttede forskrifter er heller sunnere enn økologisk mat.

Fra gård til gaffel

Debatten har både politiske, etiske og helsemessige sider, og det er godt at våre myndigheter via VKM-rapporten har gjort en innsats for å bringe klarhet i det helsemessige.

Vi skal nevne noen viktige momenter fra rapporten:

– *Lite forskning og kontroll.* Det er lite norsk forskning på økologisk mat. Bortsett fra overvåking av rester av plantevernmidler tas det ikke systematiske prøver for å kartlegge innholdet av næringsstoffer og fremmedstoffer i økologisk og konvensjonell mat i Norge.

– *Planteproduksjon.* Det synes å være mindre produksjon pr. arealenhet og større avlingstap i økologisk enn i konvensjonell produksjon.

– *Næringsinnhold.* Økologisk dyrkede poteter, frukt og bær inneholder mer næringsstoffer

og vitaminer, mens konvensjonelt dyrket hvete har et noe høyere proteininnhold. Når det gjelder næringsstoffer i grønnsaker, er det minimale forskjeller.

– *Rester av plantevernmidler og andre pesticider.* Her kommer økologisk mat naturligvis bedre ut enn

MERKING AV ØKOLOGISK MAT: Økologisk mat skal være merket med Debio-merket, evt. EUs merke for økologiske produkter.